

Tannleger og rekruttering

Geografisk fordeling av tannleger er et stadig tilbakevendende tema, også i denne spalten.

To tredjedeler av de praktiserende tannlegene i Norge tilhører privat sektor. Denne har i alle år tilhørt de såkalte liberale yrkene, hvor det er fritt opp til den enkelte å starte opp sin praksis der han eller hun ønsker det. Det offentlige bidrar ikke med noen form for driftstilskudd og legger seg heller ikke opp i hvor virksomheten etableres eller hvordan den organiserer sin drift. Dette er en praksis og en tradisjon som Tannlegeforeningen vil arbeide for også i fremtiden.

Men det er en kjensgjerning at etablering av egen praksis etter hvert har blitt en stor utfordring både av formelle og økonomiske årsaker. Det er forbundet med høye kostnader, og det kreves stor arbeidsinnsats for å forsvare alle investeringene. Som et resultat av dette ser vi en tendens til at det nå kommer flere større klinikker, der enkelte bygger opp større praksiser og engasjerer andre tannleger, enten som assistent eller i en annen samarbeidsform. Samtidig er det mange tannleger med egen praksis som er i ferd med å pensjonere seg. De overdrar gjerne praksisene til yngre kolleger.

Det har derfor vært et godt marked for unge og relativt nyutdannede tannleger nå en stund. Med den samfunnsutviklingen vi har, med en stadig mer betalingsdyktig befolkning som etter spør stadig mer av både estetisk og avansert tannbehandling, er det ikke til å undres over at mange unge tannleger trekkes til de største byene. Men det er også gode muligheter for medlemmer som søker karriere i offentlig virksomhet. For å bedre rekrutteringen har Den

offentlige tannhelsetjenesten måttet innse at prislappen på en tannlege har gått opp. Fjorårets lønnsforhandlinger gav bedre uttelling enn på svært mange år.

Det hevdes at unge tannleger har kommet for lett til det. Såkalt goodwill prissettes for lavt, og unge tannleger som går inn i assistentavtaler, har hatt for gode vilkår. Dette er påstander som fremsettes av praksiseiere, spesielt de som er i de største byene. Hvis det er slik at «prisen» vil gå opp på pasienter som velger å følge tannlegen når assistentavtaler opphører, er det grunn til å tro at også goodwill skal prises høyere. Vi forholder oss til markedet, og hvis prisen på goodwill og pasientportefølje går opp, kan vi også forvente at iveren for etablering i de største byene vil avta.

På mange måter lider både offentlig og privat tannhelsetjeneste i distriktene av disse forholdene. Størst oppmerksomhet har det vært omkring mangelen på tannleger i Den offentlige tannhelsetjenesten. I stedet for å gå aktivt ut og forsøke å «hanke» inn norskutdannede tannleger, har fylkene vendt seg til utlandet. Dermed har det blitt en unødvendig stor tilstrømning av norskutdannede tannleger til de største byene. Utenlandske tannleger er heller ikke stabile nok. Distriktene har derfor havnet i en vond sirkel. Det må stadig rekrutteres flere fordi stabiliteten er for dårlig. Jeg etterlyser en offensiv fra distriktenes side for å få tak i norskutdannede tannleger. Den offentlige tannhelsetjenesten burde gå sammen med lokalforeningene for å «kapre» studenter. Nordland fylke er i ferd med å lykkes. Selv om det klages over at mange som begynner offentlig går over i pri-

vat praksis, kan man i alle fall slå fast at tannlegene forblir i fylket!

Kollega Lars Forssander tar i Tidende nr. 5 til orde for å tenke nytt. Det er ikke sikkert alle hans forslag er like realistiske, men han har i alle fall en del poenger å komme med. Jeg oppfordrer herved fylkeskommunene ved fylkestannlegene til å komme lenger fram på banen. Gå mer offensivt ut, tilby feriejobb og vis at dere vil ha de unge tannlegene med på laget! Så får dere heller tåle at det ikke lykkes hele tiden. Gå sammen med lokalforeningen og sikre tannlegetilgangen til fylkene, og så er det ikke så nøye om de blir i privat eller offentlig tjeneste. Med flere tannleger vil det være lettere å få til avtaler om kjøp av tjenester, og kanskje er det økonomisk lønnsomt også?

Et forslag helt til slutt: Neste gang Landsmøtet er i Oslo, i 2008, kan fylkene gå sammen med lokalforeningene om en gedigen stand der rekruttering til distriktene er hovedtema. Oslostudentene kommer nok om de inviteres, sisteårsstudenter fra Bergen likeså om de tilbys reisestøtte. Så avsluttes det hele med en skikkelig happening der hovedmottoet er «Vi bryr oss om deg, og vi vil ha deg på laget!» Det kan fort vise seg å bli en god investering. Kanskje koster det slett ikke mer enn å drive rekrutteringskampanjer i utlandet, og trolig blir resultatet minst like godt. I alle fall dersom godviljen legges til og husmannsånden legges bort.

Grimstad